

یکصد معمار، یکصد انتخاب

نشست نهم: ۲۳ تیرماه ۱۳۹۵ خورشیدی
موزه هنرهای دینی امام علی (ع)

گزارش پنجاهم

«جمع‌بندی نشست نهم»

به یاد نظام عامری، با نگاه عباس کیارستمی

یادی از نظام عامری، معمار فروتن و بزرگوار تازه از دست‌رفته، با تاکید بر نگاه عباس کیارستمی در ستایش زندگی، مقدمه آغاز نشست نهم «یکصد معمار، یکصد انتخاب» بود. نشستی که در آن با معرفی ۸ اثر برتر دیگر، تعداد آثار معرفی شده به ۷۷ رسید. باور بر این است که با این برنامه، تازه، سرچشمه‌ها و سرنخ‌ها برای رونمایی از تعداد کثیری از آثار معماری برتر ایران کشف شده‌است. هنوز، هیچ اثری از استان‌های بزرگی چون فارس، آذربایجان‌ها و اردبیل معرفی نشده‌است. از استان بزرگ خراسان با معماری ارزشمند خود، تنها دو اثر معرفی شده که در حوزه یادمان و موزه بودند. هنوز از استان بوشهر، استان سیستان و بلوچستان هیچ اثری معرفی نشده‌است. از استان بزرگ خوزستان تنها یک اثر معرفی شده و الی آخر.

نشست نهم نشان داد از ۸ اثر برجسته معرفی شده، اکثریت قاطع مخاطبین فقط با یک اثر آشنایی نسبی داشتند. در حالی که تمام آثار معرفی شده دارای ارزش‌های قطعی معماری بودند. بنابراین، با قاطعیت می‌توان گفت این برنامه سرآغاز نوعی بازگشت به ارزش‌های امروزی معماری معاصر ایران است. بازگشت به خویشتنی که مدرن و امروزی است. خویشتن معاصر.

در این نشست، یدالله کابلی خوانساری، چهره ماندگار خوش‌نویسی ایران، به‌عنوان میهمان ویژه، کلامی چند از برداشت‌های خود از معماری گفت و نظم تاریخی و ظرافت همیشگی خط را یادآور شد. او تعدادی آلبوم امضاشده خویش را به مخاطبین هدیه نمود. در نشست نهم، با پخش فیلمی ده دقیقه‌ای از محمدرضا جودت، مخاطبین پای حرف‌های این بزرگ‌معماری معاصر نشستند که امروز بیش از ۵۵ سال است که در عرصه معماری ایران حضوری موثر دارد. او در بخشی از گفتگوی خود به مقایسه کوتاه موقعیت ایران و برزیل در معماری مدرن جهان پرداخت. مقایسه‌ای که متأسفانه به نفع معماری ایران نبود.

طبق روال معمول، مخاطبین برنامه نظرات خود را در «نظرنامه»ها مکتوب کردند که مغتنم است. تازه‌ترین پیشنهاد از مخاطبان، از دوست عزیزی بود که آمادگی خود و گروه هنری‌اش را برای اجرای موسیقی در برنامه‌های «یکصد معمار، یکصد انتخاب» اعلام کرد. از این دوست ارجمند ممنونیم و تلاش خواهیم کرد این لطف را قدر بدانیم.

در این نشست، بدلیل برخی فشردگی برنامه‌ها و عدم تهیه کتاب‌های تازه، برنامه «کتاب برای کتاب» برگزار نشد. امید است در نشست‌های بعدی بازهم تداوم برنامه را شاهد باشیم.

آثار معرفی شده

خانه یدالله کابلی-طالقان، اثر «حسین ناصری»، با معرفی امیرهوشنگ اردلان خانه‌ای کوچک و جمع‌وجور، که به اعتقاد معرف، ملاحظت خاصی دارد و در تمام مراحل طراحی و ساخت آن، عشق معمارانه وجود داشته‌است. معماری‌ای ساده با مصالح رایج و قابل دسترس، اما با اجرای هنرمندانه. بی‌هیچ پیرایه و اضافات. امیرهوشنگ اردلان نام این خانه را «خانه دوست» گذاشته‌است.

دانشکده ادبیات (علوم اجتماعی و علوم انسانی) دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین، اثر «مهندسین مشاور باوند»، با معرفی عقیل امامقلی معماری ایرانی با ظرافت‌ها و اجراهای مدرن. با دو حیاط مرکزی و میانی و فضاهای پروخالی مناسب و زیبا. متناسب با کاربری آموزشی و جواگو به شرایط محیطی و اقلیمی. یکی از شاخص‌ترین بناهای استان قزوین که با استفاده از بن‌مایه‌های معماری اصیل ایرانی ساخته شده و پاسخگوی نیازهای امروز است.

میدانگاه مقابل هتل عباسی اصفهان، اثر «الیاس گبای»، با معرفی یوسف بهدردی فضایی شهری که برای خلق فضای مکث در برابر هتل عباسی اصفهان در سال ۱۳۵۰ ساخته شده‌است. ضمن تاکید بر عناصر و موتیف‌های معماری ایرانی، کوشیده رابطه همسایگی با معماری صفوی هتل را هم داشته‌باشد. علی‌رغم برخی تغییرات نسبت به پلان و اجرای اولیه، هنوز کاملا پاسخگو است و ترکیب موزونی با محیط دارد.

ویلا ی البرز (کامرانیه)، اثر «فرخ اصالت»، با معرفی خسرو سالاریان خانه‌ای در چهار تراز در کامرانیه تهران که با معماری ساده و نمای ترکیبی با بتن لخت ساخته شده و علی‌رغم دست‌به‌دست‌گشتن‌های فراوان از زمان ساخت تاکنون، هنوز استوار و پابرجا است و ارزش‌های معماری ویژه خود را دارد. استفاده صحیح از فضا، سلسله‌مراتب درست فضایی و نما و حجم شاداب و اکتیو، آن‌را نسبت به بناهای دیگر ممتازتر می‌نماید. اثری کاملا امروزی و مدرن با موتیف‌ها و حال‌وهوای ایرانی.

شهرک اکباتان، تهران، اثر «رحمان گلزار» و شرکت امریکایی (استارت)، با معرفی بهروز سرابندی

این شهرک که قبل از انقلاب ۴۰۰۰ واحد آن ساخته شده بود، امروز به محله‌ای با حدود ۱۶ هزار واحد تبدیل شده‌است. معماری‌ای زیبا و مدولار با اجرایی صنعتی و مدرن، با فضاهای شهری کامل و تقریباً بی‌نقص، و محیطی آرام با تمام کاربری‌ها و

فعالیت‌های مورد نیاز زندگی امروز. سابقه‌ای درخشان در مجموعه‌سازی که متأسفانه تداوم پیدا نکرد.

ساختمان اداری گروه صنعتی بهشهر، اثر «نادر اردلان - دفتر معماری عبدالعزیز فرمانفرمایان»، با معرفی کارلین عیشو نژادیان

به اعتقاد معرف، معماری ایران، با شاخصه‌هایی نورو سایه، صدا، آب، محرمیت در این بنای مدرن وجود دارد. ضمن آن که علی‌رغم تولید صنعتی با قطعات پیش‌ساخته، ظرایف معمارانه‌ای در طراحی و ترکیب این قطعات وجود دارد. مجموعه این عوامل، این اثر را تبدیل به اثری ایرانی، معاصر و ارزشمند می‌نماید.

مجموعه مسکونی مس باهنر کرمان، اثر «عباس مسعودی»، با معرفی مهناز محمودی

در تعریفی موجز، «ذهنی‌بافت» معمارانه‌ای که قالی کرمان را تداعی می‌کند. با تفکیک درست تردد سواره و پیاده، با فضاهای باز و نیمه‌باز کافی، کنج‌های دنج و فضاهای بازی کودکان. همه مجموعه با مصالح ساده و آشنای محل، آجر، بنا شده و خط آسمان متنوع و مطبوعی دارد. عدم تقارن موزون و متناسب مجموعه، از دیگر ویژگی‌ها است.

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، اثر «بهمن پاک‌نیا»، با معرفی انوشه منصوری اثری با کاربری مشخص، با حجم و فرمی ساده ولی استیلیزه‌شده با نقش‌مایه‌های ایرانی. با حسی از آزادی و رهایی در ترکیب عناصر و اجزای بنا، بدون غلطیدن به تزیینات و اضافات غیر ضرور. ارج‌گذاشتن به انسان در سلسله‌مراتب فضایی آن و اهمیت دادن به فضاهای روشن و دلگشا از دیگر ویژگی‌های بنا است.

مخاطبین و آثار

- ۱- ویلای البرز (کامرانیه)؛ اثر فرخ اصالت
 - ۲- میدانگاه مقابل هتل عباسی اصفهان؛ اثر الیاس گبای
 - ۳- خانه یدالله کابلی در طالقان؛ اثر حسین نصری
 - ۴- مجموعه مسکونی مس باهنر کرمان؛ اثر عباس مسعودی
 - ۵- ساختمان اداری گروه صنعتی بهشهر، تهران؛ اثر نادر اردلان (دفتر فرمانفرمایان)
 - ۶- کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران؛ اثر بهمن پاک‌نیا
 - ۷- شهرک اکباتان تهران؛ اثر رحمان گلزار و شرکت امریکایی (استارت)
 - ۸- دانشکده ادبیات دانشگاه بین‌المللی امام‌خمینی قزوین؛ مهندس‌ان مشاور باوند
- ۸۵/۳۹ امتیاز
۷۰/۶۵ امتیاز
۶۸/۶۳ امتیاز
۶۷/۸۶ امتیاز
۶۷/۳۳ امتیاز
۶۲/۵۵ امتیاز
۵۶/۳۰ امتیاز
۵۶/۲۱ امتیاز

ما و مخاطبان

در این نشست، به دلیل دیررسیدن مواد چاپی، متأسفانه، نظرنامه‌ها کامل پرنشده‌اند و در برخی از آن‌ها نام و نشانی مخاطب وجود ندارد و پرسش‌های مربوط به حضورشان در نشست‌های قبلی هم ناقص است، بدین سبب قادر نیستیم برخی جمع‌بندی‌ها را ارائه کنیم.

مخاطبان می‌گویند:

- × نخست توضیحی کوتاه: در نشست‌های برگزارشده، عموماً، یک رشته صحبت‌ها و پیشنهادهای می‌شود، که هرچند درست و مفید هستند، ولی لزومی به تکرارشان نیست. مثلاً، ما در هر نشست از این که سالن کوچک است یا مکان موزه جایی است که امکان پارک ماشین نیست و غیره، داریم و کاری هم از دستمان برنمی‌آید. این موزه، و قبلاً باغ‌موزه قصر، لطف کردند و سالن را به رایگان در اختیار انجمن مفاخر معماری ایران گذاشتند تا ما هم با کمک دوستان و بزرگان چهار کلمه، و البته رایگان، در اختیار عزیزان قرار دهیم. همه هم راضی هستیم. انشالله. پس اگر برخی یادداشت‌های دوستان در این بخش نیست، بخاطر اقتصاد مکان است!
- × زمان بندی برنامه ضعیف است.
- × پیشنهاد می‌کنم تعداد پروژه‌ها در هر نشست کم‌تر باشد، اما بیش‌تر به معماری پروژه‌ها پرداخته‌شود. پروژه‌ها، صرفاً، معرفی می‌شوند و دیگرام‌ها و توضیحات کلی داده می‌شود. اگر موضوع بیش‌تر باز شود، سودمندتر خواهد بود.
- × دعوت از اساتید با سنین بالا مانند دکتر . . . را توصیه می‌کنم چون تا در میان ما هستند، ازشان بهره ببریم.
- × حضور بزرگان معماری که همواره معماران جوان را حمایت و هدایت می‌کنند، در نشست‌ها، سعادت است. تشکر می‌کنم.
- × گاه، ارائه بعضی پروژه‌ها ضعیف است، هرچند که خود اثر ممکن بود از نظر هویت و اصالت اهمیت زیادی داشته.
- × شما در امتیازدهی گفتید که به آثار ارائه‌شده امتیاز بدهید، ولی منظورتان، فکر می‌کنم، روش ارائه است نه آثار. به نظرم اگر می‌خواهید به آثار امتیاز بدهید، روش ارائه روی آثار تاثیر می‌گذارد.
- × گاهی ضعف در ارائه، باعث شناخت ضعیف و ناکامل از پروژه می‌شود که برای امتیاز دادن به آثار ایجاد مشکل می‌کند.
- × اگر امکانش وجود دارد، تمام گزارش‌ها و پاورپوینت‌های ارائه‌شده را در قالب فایل در اختیار بگذارید.
- × اگر مایل به انجام موسیقی در آخر برنامه بودید، مایل به همکاری هستیم (ستتور). تلفن . . . گروه موسیقی . . .

بهروز مرباغی / مدیر پروژه - ۱۳۹۵/۰۴/۲۴